

א ותג גשם שירד בסגיר על ירושלים, על בניני האומה החשופים ועל אפריון על הר הבית, חנופת-אהבה-על-פשות-הארץ על הר שאו, אחר גשם — לא כבי שמים היה, השמים כיומו אינם בוכים עוד. לא מפני שמליצה זו גרשה מדי, לא מפני שאנו יודעים" כבר היום מראש מתי "יכבו" שמים ואינו נתפסים למי מראש, כי אם מפני שבאמת שמים מסקי לבכות בימינו, אולי מפני שגם בניאדם ממעטים לבכות מרובי-עוד, ורק לידים עוד בוכים, כאשר בכי תמיד ובכל מקום, ואמרות שכולות, כאשר בכי תמיד ובכל מקום.

ואז אתה יודע: אין זה נכון מה שאמרו: הוא היה אחד היה מרומם מעם. ואין זה נכון מה שאמרו: הוא היה אחד מיחדי סגולה.

לא זה ולא זה. הוא באמת היה אחד עם העם הזה לתכונותיו הסובות. ועל כן לא היה מנהיגו של העם כי אם נשיאו, הוא לא נשא את העם הזה על כתפיו, בורעותיו. הוא נשא אותו בלבו ועל כן העם נושא אותו בלבו וישא אותו בזרועותיו ובעיניו כנשיא השני למדינת ישראל, הנשיא הארבע והא-הוב.

עם ירושלים ובחן כשגם התוא וברוח הקרה היא הנושבת בסגיר כשהם ברחבה הפתוחה שלמעי בניני האומה, ועמד במבחן, ועמד במבחן לאלפים, לאלפי, לאמר כבוד לנשיא המנהל, לאמר אהבה ליצחק בן-צבי וכוננו לברכה. וראה נא, ראה את פני העם הזה, ללא חלי-פנות שחרות, לאמר כבוד קורפוס, לא לשם ניד מוס ולא על פי פרוטוקול מחייב, כי אם כך ומן הגלב ופן הגוף היומימי, מבית החרושת ומת שוק ומתהשרד ומתפגום ומבית הספר ומת שוק, ישר מן הלב ומן המחית ומבית ומבשר ובדממה ובכבוד ובורן כזה הם עורבים, זו הזקנת שניא אינה יודעת קרוא וזה הסודנים הנראה כל אחד מאלה הצניקאים יסיונם, הגה בחור ישיבה מסולסלה-הפאות והנה מוכרעותני ערב. ופקיד בכיר ורופא מפורסם ומוכר הפסל ואחד על קביה, ובעל הדת פנים של תלמיד חכם ואחד כדורגלן, ואחד מגדף הסוציאליזם ואחד מכלל הלאומנות.

ראה נא, ראה את פני העם הזה, איך נמתו מעל פניהם הלעג והטנאה, גמות הרוח והיהדות, המעמד והמפלגה, וכל הפנים פשוטים וטבעיים ויפים.

ועתה אתה יודע: והנה את כל אלה מנע יצחק בן צבי הוא.

נשיא ורורה וגם גשם

מאת ד"ר ישראל אלדד

יצר דמות של נשיא ישראל בתנאי העם והארץ הנוכחיים באופן אידיאלי ממש, והישר שלו המחיב גם יותר כלפיה, מחייב לאמר: באופן שהפתיע. והרי לא צעיר לימים ולא בלתי-רעוד היה בעלתו הנשיא אות המדינה. אבל רק זו ולא נשיאת הוועד הלאומי, איפשרה לו לפתח את אישיותו כמלמד אה. ובכן ממש ההפך מה שחששו לגבי תפקיד ייצוגי-היכלוב בכיולו, ממש ההפך ממה שאמרו: אין שום עצמאות לנשיא. יצחק בן צבי סלל דרך התפקיד, מילאו תוכן. והרי זה המפתיע: כאשר נראה היה שאין הוא מטב עם מפורצי הדרכים, לא באידיאות ולא בקיים פוליטיים ולא בארנון, אם כי הוא נמצא המידע עם הראשוני, עם ההלוצים.

ולפתע פתאים: יצחק בן צבי יוצר וסולל דרך, וגם זאת: בהתאם למעט: בלי בריקים ודעמים, כי אם ככלא-שמים, בשקט ובבשנות, ואף על פי כן: סילת דרך בחלל הרוק — והן אמרו גם: הנבוב — היה של נשיאות בישראל.

שמע: כל הסגולות שלו, כל העצמיות שלו באמת, לא כיצא ששם מחיה הנשיאות מלי אה, לפניהם מלאה, עד שהוקמה הנשיאות על דיות ישראל. ודאי שהיוגראפים מילאו על נקלה את כל שנות חייו בפעולות בלתי פוסקות, מראשית התאים הציונים-סוציאליסטיים, ותאי "הגנה" ברוסיה ודרך "השומר" והגודדים והבשעת מיתה קרא וא כשיגרות-שלאדם שכל חייו מפילה ומצוות, וזר קתילה אחריה שלו, גתלה לנו — ואולי גם לא לעצמו, במידה שעני חתונותיו וטבעיותו תהיו לו להתייצב בפני ראי חייו — בתפקידו כנשיא, כל אלה נעשו כשי פליה, מכל מקום כלאהולמים את נפשו בתוך תוכה.

ולא דובר מליצה נבובה ובלתי-אפשרית: התעלה על עצמו, אין אדם מתעלה על צע

מי. ישנן רק סיטואציות המאפשרות לו לאר דם גלות את עצמו כפי שהוא בתוך-תוכו. אין חי האדם פריאופי בלבד. זה מאבק מתמיד בין מהותו של אדם ובין נטיבות חייו. יש הוא גובר, יש הן גוברות. וזוהי זכות היסטורית וגורלית, אם אדם מצליח למצוא את הנטיבות התואמות לו, לקומתו בדיוק.

ועל כן גם נכון הוא לאמר שהמדינה ותפקידה של הנשיאות העליון אותו, אך אי אפשר להעלות יש מאין, ואותו תוכן שכן צבי מילא את בית הנשיא בישראל, לא מחוקה לקח אר, הוא לא מספרתי ולא מפורסוקלים ואף לא משום דוגמא של נשיאים ומלכים בעולם. מן הן נבשו ומחנות הקיד אותו, ומכיוון שבנפשו ובמהותו משרש היה במיטב הקרקע הלאומית שלנו, הרבה יותר עמוק ממה שנתחייב מרשתותיו המפלגתיות שזמן ומקום גרועים גרמו, היה תוכן זה גם יהודי כל כך, משלטר-כליך, חס-כליך ללבבות העם.

ודאי שהאחריות זו של שם-אלהים-הוא על שפתי החרף למות הוא המעלה מיד ממע" סקום את מיטב הכישרון העברי הטוב כיון ישן: סקום אל אבותיו, לא רק בגופו לא אר שם קרב אביו, לא גם בנפשו ורוח אל אלו אבותיו. ודברים אחרונים של התהליך-למדת תמיד מופיעים, כי הם באים מהעומק שאין עצמו ממנו. אין הן ייתכן והזכרת שם אלהים בשעת מיתה קרא וא כשיגרות-שלאדם שכל חייו מפילה ומצוות, וזר קתילה אחריה שלו, או יש והו זעזעו פנימי של פחד וחררה ותשיך ברבע אחרון של האומות באמנות אל גובת האומה הגדולה של הלא-כלים-עוד. לא כן היה הדבר בפני יצחק בן צבי. לא תשובת-מתאום ולא שיגרה. זה היה ביטוי אורגאני ומודע שירא כל אלוהים מייצג כנשיא ישראל

מהה לאהבת ישראל באמת ומילא בה את בית הנשיא בישראל.

כל לוחם פוליטי היה נחוק בבית הזה. אבל איש נפש ורץ כי יצחק בן צבי נשם בו לרוחה ופתח את חלונותיו ודלתותיו לרוחה. וזה היה לברכה לבית ישראל במדינת חנק זו, חנק מבחין ומבפנים, חנק אויבים-מתאחדים והיודים-מתפלגים. חנק חיקויים קרניים וקוסמופוליטיות פרו-בינציואליות, חנק רגשי תהיות ושנאה עצמית.

יצחק בן צבי רוק את כבית הנשיאות הזאת זקף את קומתו והריק את תורת הבית. רק כאן גבר חן לו גם לזקוף את רוחו ולהגשים את גיבת ישראל שבו, ואשר לא פעם חנוקה היתה מחוקף השקטות המפלגתיות.

ירק מה לו ניתן לו להגשים למעשה את אהבת ירושלים, להוציאה מגור אהבה אישית חמה, להחלילה לעם. לא עוד במליצה בלבד של העולמית בראש שמחה, מליצה נבובה בר חובות השפלה, כי אם בממש ובמוחש ובי מאידן, כאילו נשם נשימת עמוקה יותר, כאילו היה יותר הוא עצמו. המשיכה הזאת אשר ברו ומשך באהבה את החילות המפרשות והאי היום הלאומיים הנידחים (המזכיר כמובן בפור שים שבע בר), ואותה שמחה ששמח מדי פעם בגלותו שריו ורמזו כלשהו לישוב יהודי מת-מדי (והוא הסתפק במהשכיות מאברהם אבינו ולא חתר לתרה אל אברהם) ועל עיניו אחרים שלא מבני אברהם, יצחק ויעקב) משיכה זו ושהנה זו, הם הם כאילו באו לכפר על כל מה שנחתייב לקריעות ולריבות בשעות היום ביריד הפוליטי שלנו.

והנה החוללה המהפכה הגדולה בחייו. והיו אשר יהיו המניעים שהניעו את בן צבי לנתיב הליצות את יצחק בן צבי לתפקיד הנשיאות, מניעים אישיים או מניעים פנים-מפלגתיים, או שמא גם אינטואיציה נכונה: הוא לא יכול היה לבלוד בחירה טובה יותר מקרב החוג שבא אצלו בחשבון. שום תפקיד לא היה לו עוד ליצחק בן צבי ב"יריד". הכנסת. שם הוא היה באמת "בובה". ולא כובה כנשיא ישראל. הוא נאל מהכנסת והמהפחיות המפלגתיות כנגאל מש" בי ומכלבים שברצון ומנטיבות חיים נקלע לתר" ככ ופעל בהם בנאמנות ובתום, בטוב שבהם וברע שבהם. נגאל מאלה. ונגאל את נפשו הכ

יחדי טוב, ארוב עמו, אהבה אלהי, אהבה ארצה, אהבה העיר הזאת אהבה בעולם ומביע בארצה חייו ואורח נשיאותו היפים את המהות הכרוכה היתה.

הנה את כל אלה מנע יצחק בן צבי הוא.